

Ἴδου ὁλόκληρος αὕτη

Ἐνταῦθα κεῖται πορφυρόβλαστος κλάδος :
κομνηνοφύς ἀρετῶν πασῶν τύπος :
κοντόσταυλος Ἀνδρόνικος γεννάδας :
καὶ λοῖσθον Ἀντώνιον ἐν μονοτρόποις :
Δουκὸς μεγάλου τοῦ Μυριαριστέως :
υἱῶν ἐκσφράγισμα πατρομητρόθεν :
μυριανίκων πρὸ γενῶν βασιλέων :
οἱ γοῦν ὄρωντες τὴν σορὸν τοῦ κειμένου :
εὐχεσθε τούτῃ πρὸς ψυχῆς σωτηρίαν :
τὴν δωδεκάτην εὐρεν Ἰνδικτιῶνος τέλος :
τὴν εἰκάδα τρίτην τε Φεβρουαρίου :
ἑτῶν τρεχούσης ἑξάκις χιλιάδος :
ἑπτακοσίων καὶ δέκα σὺν ἑπτάδι :

Κοντόσταυλος ἐκαλεῖτο ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν ὁ
ναύαρχος, κατὰ τινὰς δὲ καὶ Δρουγγάριος.

Π Τ Ω Μ Α Τ Α

ΕΝ ΠΟΜΠΗΙΑ: ΑΝΕΥΡΕΘΕΝΤΑ.

(Ἐκ τῆς Illustration.)

Πρὸς τὸν διευθυντήν.

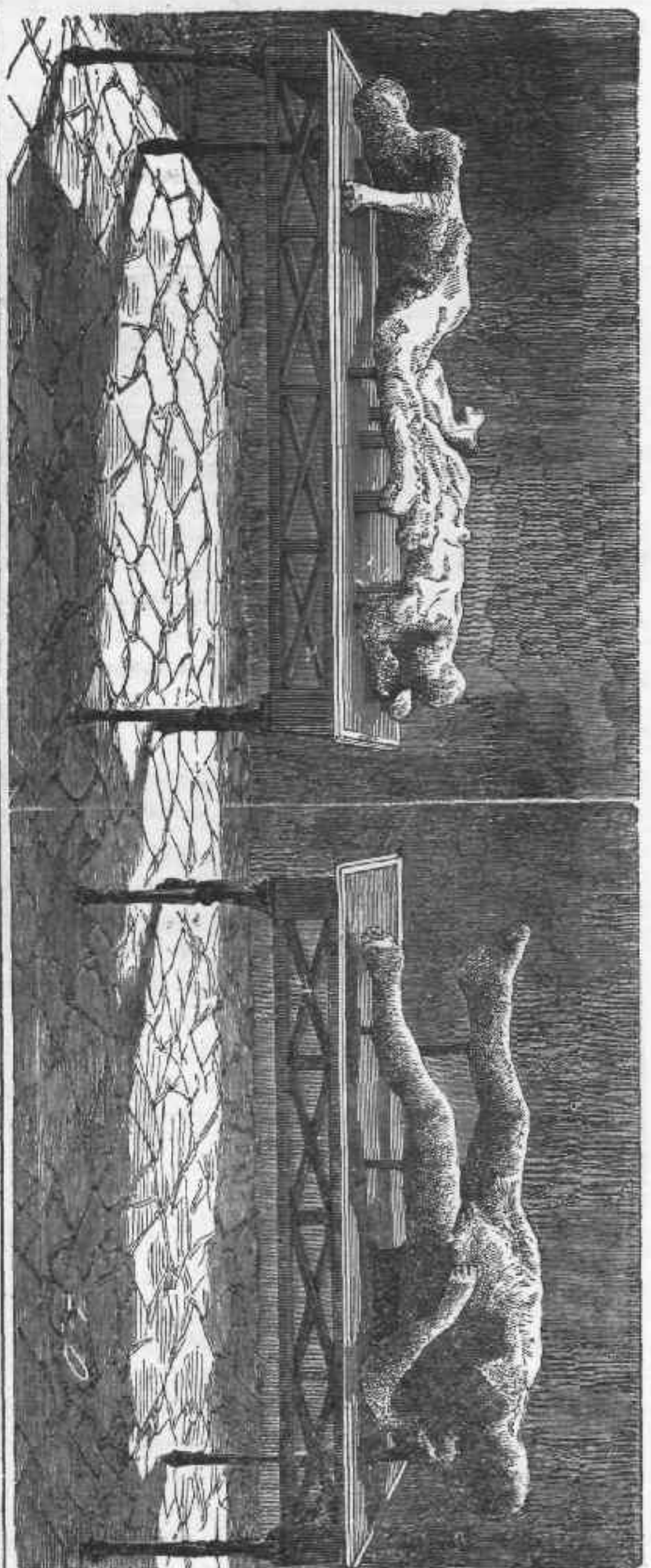
Γινώσκετε ὅτι αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Πομπηίας ἐξα-
κολουθοῦσι πάντοτε καὶ καθ' ἑκάστην ἀναφαίνονται
νέα καὶ ἀξιολογώτατα ἀποτελέσματα. Οὐ μόνον πο-
λύτιμα πράγματα, ἔργα καλλιτεχνικά, ἐργαλεῖα
καθημερινῆς χρήσεως, οἰκίαι ἀνακαλύπτονται, ἀλλὰ
καὶ ἄνθρωποι, κάτοικοι τῆς πόλεως καταποντισθέν-
τες ὑπὸ τὸν χεῖμαρρὸν ἐκαῖνον τῆς ὑγρᾶς σποδοῦ
τῆς οὕτως εἰπεῖν ἐκμαζάσης τὴν πόλιν ἄπασιν.

Ἢδὴ τὸ μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως κατεῖχε τεμά-
χιον τοιαύτης τέφρας ὑπὸ τοῦ χρόνου στερρωθὲν
ἐν ᾧ ὁ τύπος στήθους γυναικὸς νέας ἔτι φαίνεται
θαυμασίως ἐντετυπωμένος· ἔλυποντο δὲ ὅτι ὁσάκις
αἱ ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυπτον ἀνθρώπων λείψνα δὲν
ἐδύναντο νὰ τπρήσωσι τοὺς τύπους ἐκείνους δια-
σπωμένους πρὸς τὴν ἐλαχίστην μετακίνησιν.

Εἰς τὸ ἐξῆς οὐδὲν τῶν πολυτίμων τούτων λει-
ψάνων ἀπολεσθήσεται· ἴδου αἱ φωτογραφίαι τῶν ἐκ-
μαγμάτων τριῶν ἐκ τῶν τεσσάρων νεωστὶ ἀνακα-
λυφθέντων σωμάτων, (1) ἃ τινὰ ἐξεκολλάθησαν
δι' ἀπλουστάτου τρόπου.

Ὅταν εἰς τὰς ἀνασκαφάς, ἐξ ἧν ἡ κόνις καὶ τὰ
τρίμματα παντὸς εἶδους ἀφαιροῦνται κατ' ὀλίγον
καὶ μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἀπαντῶνται λείψνα
ἀνθρώπινα παρέχοντα τὴν ὑπόψιν ὅτι ὑπάρχει ἐκεῖ
σκελετὸς καὶ ἐμφαίνοντα ποῦ κεῖται, καταβρέχουσιν
ἐπιμελῶς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς γῆς δι' ὑγροῦ στερ-
ρωποιοῦντος αὐτὸ (πιθκῶς διὰ silicate ασβέστου).

Τούτου γενομένου, διὰ τρυπῶν καθέτου (sonde)

χέουσι γύψον ὑγρότατον εἰς τὰ περικυκλοῦντα τὰ ὀ-
στᾶ κοιλώματα καὶ οὕτω κατορθοῦσι λαμπρὸν καὶ
πολύτιμον ἐκμαγμα, διότι, τοῦ γύψου ἀντικαθι-
στάντος τὰς σάρκας καὶ τὰ ἐνδύματα, ὁ σκελετὸς

(1) Τοῦ τετάρτου τὸ ἐκμαγεῖον δὲν ἦτο ἔτι τετελειωμέ-
νον κατὰ τὴν ἐν Πομπηίᾳ διατριβὴν μου.

περιβάλλεται νέον περικάλυμμα καὶ τὸ ἀνθρώπινον ὄν ἀναφαίνεται ἐκ νέου εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν.

Οἱ κάτοικοι οὗτοι εὐρέθησαν ἐν τῷ ἀνατολικῷ μέρει τῆς πόλεως πρὸς τὸ Καστελλαμάρε, ἐν τινὶ δρομίσκῳ ἐξεργουμένῳ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀφθονίας, (Abondanza) (α). Ἰποτίθεται δ' ὅτι ἐπανεληθόντες μετὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς καταστροφῆς, ἴσως ὅπως παραλάβωσι πολύτιμά τινα πράγματα, κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ χειμάρρου τῆς τέφρας.

Αἱ γυμναὶ κνήμαι καὶ τὰ πρὸς τὸ μέσον τοῦ σώματος ἀνασεσυρμένα ἐνδύματα, ὁ ἀνέχων αὐτὰ βραχίων, ὁ ἕτερος βραχίων τεταμένος, ἡ χεὶρ συνεσπασμένη, ἔκφρασις πόνου δεινοῦ ἐπὶ τῶν προσώπων (μάλιστα εἰς ἐν τῶν ἐκμαγείων), πάντα ἐμφαίνουσι καλῶς καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὸ τρομερὸν τέλος τῶν ταλαιπώρων ἐκείνων. Τοῦτο ὑπάρχει καταπληκτικώτατον πάντων ἐν Πομπηία, ὅν, οὕτως εἶπεν, συμπλήρωμα τῆς τρομοποιουῦ ἐντυπώσεως ἣν αἰσθάνεται ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν κεκοιμημένην ταύτην πόλιν.

A. Anastasi.

ΝΙΚΑΙΑ.

Ἡ παλαιὰ καὶ ἀξιόλογος αὕτη πόλις Ἑλληνὶς τῆς Βιθυνίας ἐγέννησέ ποτε τὸν περίφημον Ἀστρονόμον Ὑπαρχον, τὸν μεγάλον Ἱστορικὸν Δίωνα Κάσσιον καὶ ἄλλους ἐνδόξους ἀνδρας. Ἀκμάζουσα δὲ μετὰ τὴν αὐξήσιν μάλιστα τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ Κωνσταντίνου ἔλαβε τὴν τιμὴν, ὅτι ἐν αὐτῇ συνεκροτήθη ἡ πρώτη Οἰκουμένη τῶν Χριστιανῶν Σύνοδος ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ μεγίστου καὶ ἁγιοτάτου τῶν Χριστιανῶν αυτοκρατόρων. Πρὸ τῆς Συνόδου ταύτης ἐγένετο ἄλλη ἐν Ἱεροσολύμοις μερικωτέρα, ζώντων ἔτι τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Τούρκων, τῶν λεγομένων Σελγυκίδων, εἰς τὴν Μικρασίαν, ἡ Ἑὼν Ἑλλάδα, ἡ Νίκαια, ὠχυρωμένη οὕσα, ἀντέστη ἐπιτυχῶς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔπεσεν εἰς χεῖρας αὐτῶν. Μετὰ τινὰ χρόνον ὁμως ἀνκκλήσαντες αὐτὴν οἱ ἡμέτεροι αυτοκράτορες, ἐθεώρουν ὡς τι προπύργιον τοῦ Βοσπόρου πρὸς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σουλτάνων τοῦ Ἰκονίου καὶ ἀκολουθῶς τὰς τῶν διαδεχθέντων αὐτοῦ Ὀθωμανῶν, οἵτινες τέλος ἐκυρίευσαν αὐτὴν διὰ τοῦ δόλου.

Ἀλλὰ πρὸ τούτου μετὰ τὴν δολίαν ἄλωσιν τῆς

(α) Περὶ τῶν πτωμάτων τούτων ἐγγράφη ἐν ἐκτάσει ἐν τῇ Πανδώρα τὴν παρελθούσαν 15 Μαΐου ἐν σελίδι 102· ἐν παρόδῳ δὲ καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς διασώσεως τοῦ τόπου τῶν πτωμάτων.

Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος, ἡ Νίκαια ὑπῆρξε καὶ προσωρινὴ πρωτεύουσα τῆς Ἑλληνικῆς αυτοκρατορίας μέχρι τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ Βυζαντίου ἐν διαστήματι πενήκοντα ἐτῶν. Αὐτοῦ εἶχον προσκαίρως τὸν θρόνον οἱ αυτοκράτορες Θεόδωρος Λάσκαρης, Ἰωάννης Βατάκης καὶ Μανουὴλ Παλαιολόγος, μέχρις οὗ ὁ Στρατηγόπουλος μετ' ὀλίγων Ἑλλήνων ἐπελθὼν ἔξαφνα κατὰ περίστασιν, ἠλευθέρωσε τὴν ἐθνικὴν πρωτεύουσαν θαυμασίως καὶ ἀνελπίστως.

Ἡ Νίκαια κεῖται πρὸς τὴν λίμνην Ἀσκηνίαν, καὶ ὅτε οἱ Σταυραφόροι ἦλθον εἰς πολιορκίαν αὐτῆς, κατεχομένης ὑπὸ τῶν Σελγυκίδων Τούρκων, μετέφερον ἀπὸ τῆς Προποντίδος εἰς τὴν λίμνην τ' ἀναγκαῖα πλοῖα κατὰ γνώμην καὶ συνδρομὴν τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν, οἵτινες καὶ ἄλλοτε πρὸ τινῶν ἑκατονταετηρίδων μετέφερον στόλον τινὰ Ἑλληνικὸν ἐκ μικροτέρων πλοίων διὰ τοῦ ἰσθμοῦ ἀπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου εἰς τὸν Κορινθιακόν, κατὰ τῶν λεηλατούντων τὰ παράλια τούτου Σαρακηνῶν Μωαμεθανῶν.

Ἡ πόλις Νίκαια ἔχει ἑκαταὶ μητροπολίτην καὶ ὡς 400 οἰκογενεῖας χριστιανικὰς καὶ οὐκ ὀλίγα περίεξ χωρία χριστιανικά. Σώζεται δὲ καὶ τὸ παλαιὸν τεῖχος αὐτῆς ἠρειπωμένον κατὰ μέγα μέρος. Εὐκαταία δὲ διὰ τὴν καλὴν θέσιν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἐμπορίαν ἢ ἀναγκαῖα ἐκπαίδευσις καὶ πρόοδος τῆς ἀξιολόγου ταύτης πόλεως.

Ἐσχάτως ἡ ἐξουσία ἐπισκευάσασα τὰ αὐτόθι μωαμεθανικὰ προκυνήματα, διώρθωσεν ὀλίγον καὶ τὸ ξεῖθρον τοῦ πλησίον ποταμοῦ, ἐξ οὗ ὁ τόπος ἐγένετο νοσηδέστερος, καὶ ἀπεφάσισε τὴν σύστασιν ἐνὸς ἀτμόπλου ἐντὸς τῆς λίμνης. Κατὰ τὰς γενομένας ἀνασκαφὰς εὐρέθησαν Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ τινὰ ἀρχαῖα. Ταῦτα σημειοῦμεν ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων. Πληρεστέρας δὲ εἰδήσεις περὶ τοῦ τόπου τούτου ἂς δώσωσιν ἄλλοι.

I. Γ. ΛΑΤΡΗΣ.

ΡΑΦΑΗΛ ΑΜΠΕΤ.

—οοοο—

Ἡ ἐν παραρτήματι εἰκὼν παριστᾷ τὸν Κ. Ραφαὴλ Ἄμπετ, τὸν ἰδρυτὴν τῶν ἐν Καίρῳ Σχολείων, περὶ ὧν ἐγράψαμεν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Σεπτεμβρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.